

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ»

20-21 ЛЮТОГО 2025 РОКУ

м. Запоріжжя

<i>Губка В.О., Головка М.Г., Гайдаржі Є.І., Охріменко Г.І., Вайло Ю.М. ПРОБЛЕМА ЛІКАРЯ-ВИКЛАДАЧА – ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ...</i>	48
<i>Іванченко О.З., Мельнікова О.З. РОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ У ПІДВИЩЕННІ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ</i>	48
<i>Корнєєва О.М. ВИКОРИСТАННЯ МНЕМОНІЧНИХ ПРИЙОМІВ ПРИ ВИВЧЕННІ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ</i>	50
<i>Куліченко А.К., Чугін С.В. COIL ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ ...</i>	51
<i>Kucher T.V. GROUP DISCUSSION IN A SMALL SETTING AS PART OF THE TEAM-BASED LEARNING STRATEGY: A POTENTIAL METHOD FOR DISTANCE LEARNING IN PHARMACOLOGY</i>	53
<i>Левчук-Воронцова Т.О., Михайлюк Є.О. ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ТЕЛЕМЕДИЦИНИ У ВИКЛАДАННІ ПЕДІАТРІЇ НА ЕТАПІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ</i>	56
<i>Марушко Ю.В., Бовкун О.А., Дмитришин О.А., Хомич О.В. ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ</i>	57
<i>Марушко Ю.В., Дмитришин Б.Я., Єсипова С.І., Бовкун О.А., Дмитришин О.А. АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ mhGAP У НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ТА ЛІКАРІВ -ІНТЕРНІВ НА КАФЕДРІ ПЕДІАТРІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ</i>	59
<i>Мельнікова О.З., Іванченко О.З. ВИКОРИСТАННЯ БІОФІЗИЧНИХ МОДЕЛЕЙ ФІЗІОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ОСВІТНИХ ПРОГРАМ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ</i>	61
<i>Мікаєлян Г.Р. СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ДИСТАНЦІЙНІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ ЗА ДОПОМОГОЮ ГРАФІЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ</i>	62
<i>Онїщенко Т.Є., Корнієнко О.О., Рябокони О.В. ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗВО</i>	63
<i>Рижов О.А. КОГНІТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В ЕПОХУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	65
<i>Самойленко О.В. СОЦІАЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК СКЛАДОВА УСПІШНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ МЕДИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ</i>	66
<i>Ureczky, E. EXPERIENCES WITH TEACHING MEDICAL ANTHROPOLOGY TO AN INTERNATIONAL GROUP OF MEDICAL STUDENTS IN HUNGARY</i>	68

СЕКЦІЯ 3. РОЗУМІННЯ РОЛІ, ЗНАЧЕННЯ, РІВНЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЦІННОСТІ ЛІКАРЯ СУЧАСНИМ СУСПІЛЬСТВОМ (ГЛОБАЛІЗОВАНИЙ СВІТ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ)

<i>Звягіна Г.О., Потоцька О.І. РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ЛІКАРІВ У СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЯХ</i>	69
<i>Котелевець В.В. РОЗУМІННЯ РОЛІ, ЗНАЧЕННЯ, РІВНЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЦІННОСТІ ЛІКАРЯ СУЧАСНИМ СУСПІЛЬСТВОМ</i>	71
<i>Котлова Ю.В., Великанова Т.В. ЛІКАРСЬКА ПОМИЛКА ЯК ФІЛОСОФСЬКИЙ ФЕНОМЕН</i>	73
<i>Oliynik A., Solianenko O. FEATURES OF PHYSICIAN - PATIENT COMMUNICATION IN GREAT BRITAIN</i>	74

СЕКЦІЯ 4. МАЙБУТНЄ МЕДИЦИНИ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКЕ ПРОГНОЗУВАННЯ

<i>Ангеловський А.В. ІНТЕГРАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА РОБОТОТЕХНІКИ В МЕДИЦИНУ: МЕТОДОЛОГІЧНІ СМИСЛИ МАТЕРІАЛІСТИЧНОГО ПІДХОДУ</i>	76
--	----

ПРОБЛЕМА ЛІКАРЯ-ВИКЛАДАЧА – ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ

*Губка Віктор Олександрович, професор, доктор медичних наук,
зав. кафедри госпітальної хірургії;*

*Головко Микола Григорович, кандидат медичних наук,
доцент кафедри госпітальної хірургії;*

*Гайдаржі Євген Іванович, кандидат медичних наук,
доцент кафедри госпітальної хірургії;*

*Охріменко Георгій Іванович, кандидат медичних наук,
асистент кафедри госпітальної хірургії;*

*Вайло Юрій Миколайович, кандидат медичних наук,
асистент кафедри госпітальної хірургії;*

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Широкомасштабна війна Росії проти України, яка вже продовжується кілька років, створює нові виклики до організації навчального процесу на клінічних кафедрах медичних вищих навчальних закладів (ВНЗ). Одна із актуальних проблем полягає в тому, що нашій країні необхідна достатня кількість військових лікарів, здатних надати якісну медичну допомогу пораненим на всіх етапах евакуації.

Особливо це стосується кафедр хірургічного профілю. Більшість з них знаходиться на базі лікувальних закладів, які надають кваліфіковану і спеціалізовану лікарську допомогу пораненим військовим та цивільним. Виникає можливість прискореного оволодіння професією лікаря-хірурга, лікаря-травматолога, лікаря-ангіохірурга та ін., не тільки під час проходження інтернатури, а і залучаючи студентів 3-6 курсів до практичної діяльності, за їх власним бажанням. Вони можуть якісно оволодіти знаннями у галузі військово-польової хірургії не тільки на практичних заняттях, які проводяться в режимі «он-лайн», а і зустрітися з викладачем в лікувальному закладі. Студент приймає участь в загальних лікарських обходах у відділенні, працює в перев'язувальній, асистує на операціях, приймає участь у чергуванні для встановлення діагнозу і надання невідкладної хірургічної допомоги. Одне тільки знаходження в приймальному відділенні поряд з пораненою людиною у військовій формі залишає у студентів незабутнє враження і відчуття причетності до великої справи. Допомагають оволодіти практичними навичками лікаря також заняття студентів у тренажерних залах, тренінгових центрах, створених на базі медичного ВНЗ. Тут вони відпрацьовують техніку легенево-серцевої реанімації, накладання і зав'язування швів, пункції та дренування плевральної порожнини при гемопневмотораксі, накладання джгута для зупинки артеріальної кровотечі та ін.

Таке гармонійне поєднання теорії та практики значно полегшує роботу викладача на етапі післядипломної освіти молодого спеціаліста, а на виході – лікаря, здатного ефективно працювати як на стабілізаційних пунктах, так і в лікарнях, де надається кваліфікована і спеціалізована допомога пораненим.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ В ПІДВИЩЕННІ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

*Іванченко Олена Зенонівна, кандидат біологічних наук,
доцент кафедри медичної фізики, біофізики та вищої математики;*

*Мельнікова Оксана Зенонівна, кандидат біологічних наук,
доцент кафедри медичної фізики, біофізики та вищої математики,*

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Мотивація є одним з найсильніших рушійних почуттів людини [1]. Процес навчання вимагає стійкого позитивного ставлення всіх учасників процесу до навчально-пізнавальної діяльності. Успішність оволодіння знаннями, вміннями і навичками залежить, в першу чергу,

від студента. Необхідно, щоб сам учень виявляв бажання пізнавати нове. Дослідження проблеми мотивації навчання показують, що якість освіти найбільш висока у людини, яка має внутрішню, індивідуальну потребу стати висококласним спеціалістом. Педагогам, як організаторам навчального процесу, необхідно не просто передати інформацію своїм учням, а ще й спрямувати їх на формування позитивного ставлення до власної навчально-пізнавальної діяльності. Задачею викладача є співпраця зі студентами таким чином, щоб проаналізувати особливості мотивів навчальної діяльності кожного учня і стимулювати ті з них, які є позитивними. Це особливо важливо здійснювати у медичних ЗВО у зв'язку зі складністю професії лікаря та великим значенням медицини у житті кожної людини та суспільства у цілому, що потребує особливої уваги до підготовки майбутніх фахівців.

Дослідження [2,3] показали, що мотивація студентів медичних закладів вищої освіти (ЗВО) змінюється з роками навчання. «Здобувачі освіти старших курсів демонструють більший інтерес до медицини» [2], тобто необхідність отримати глибокі і міцні знання пов'язані, в першу чергу, з професійною мотивацією, яка містить такі складові: можливість стати висококваліфікованим спеціалістом, отримати від навчання інтелектуальне задоволення, забезпечити успішність в майбутній професії. На перших курсах медичних ЗВО студенти опановують дисципліни медико-біологічного профілю. Перед викладачами постає завдання чіткої професійної орієнтованості освітнього процесу: студенти повинні розуміти, як дисципліна, яку вони вивчають, знадобиться у подальшій роботі лікаря. Тому викладачу «необхідно не лише зацікавити предметом, а й відкрити для студента можливості практичного застосування отриманих знань» [4].

Дисципліну «Медична і біологічна фізика» студенти вивчають на першому курсі. Майбутні лікарі отримують знання про фізичні, фізико-хімічні процеси, що лежать в основі життєдіяльності на молекулярному, клітинному, органному, системному та організмовому рівнях, що лежить в основі формування уявлень про організм людини як синхронно функціонуючу «мережу біофізичних систем». Вплив на неї різноманітних фізичних зовнішніх факторів, як і те, що збудливі системи організму також є джерелами електричного і магнітних полів, які можна реєструвати з діагностичною метою – важливі питання курсу «Медичної і біологічної фізики». При вивченні дисципліни майбутні фахівці вперше знайомляться з призначенням, принципами роботи медичних приладів, які використовуються в УЗД, електрокардіографії, електростимуляції, електрофізіотерапії, фізіотерапії, термографії, МРТ-томографії, рентгенодіагностиці. Це сприяє формуванню у студентів вмінь, які безпосередньо стосуються напрямку підготовки – медицина.

З метою підвищення професійної мотивації майбутніх лікарів кафедра медичної фізики, біофізики та вищої математики ЗДМФУ проводить навчальні екскурсії до Університетської клініки. На нашу думку, вони повинні бути обов'язковим компонентом навчального процесу. Така форма роботи не тільки реалізує принцип наочності навчання та закріплює зв'язок із професією, яку обрали студенти, вона також має і виховне значення, активізує їх пізнавальну діяльність. Університетська клініка ЗДМФУ – провідний медичний заклад Запоріжжя, який надає широкий спектр діагностичних, терапевтичних послуг на самому високому рівні. В клініці також здійснюється підготовка лікарів-інтернів, серед працівників закладу багато викладачів університету. Висококваліфіковані спеціалісти із задоволенням знайомлять студентів із сучасним обладнанням, принципами його роботи, діляться досвідом практичної роботи. Такі зустрічі завжди проходять в позитивній атмосфері: поради для першокурсників, спогади про навчання в університеті, а також настанови від справжніх фахівців своєї справи. Враховуючи вищевикладене, навчальні екскурсії можна вважати одним з суттєвих факторів у підвищенні професійної мотивації студентів медичних ЗВО.

Висновки. Навчання – процес, за допомогою якого викладач передає інформацію до студента різними засобами. Для посилення практичної спрямованості навчального процесу, наближення змісту предметів медико-біологічного профілю до майбутньої професійної діяльності доцільно використовувати навчальні екскурсії. Такі заходи сприяють інтеграції

фундаментальних і клінічних дисциплін, а також позитивно впливають на емоційну сферу майбутніх медиків.

Список використаних джерел

1. Кравченко С. П. Мотивація як основа навчальної діяльності студентів-медиків / С. П. Кравченко // Медична освіта за новими стандартами: виклики та інтеграція в міжнародний освітній простір : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 30 березня 2023 р. – Полтава, 2023. – С. 123–124.
2. Юрій Р.Ф. Навчальні мотиви студентів медичних закладів вищої освіти України різних курсів навчання / Р.Ф. Юрій, Б.Ф. Коваль, 2024. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13353407>
3. Shi Y, Gao H, Yan Y та ін Мотивація вибору кар'єри та професіоналізм студентів-медиків у Китаї: гендерно-стратифікований аналіз BMJ Open 2024; 14: e083073. doi: 10.1136/bmjopen-2023-083073
4. Мотивація студентів як запорука успішного професійного розвитку / Н. П. Коваленко, Н. О. Боброва, О. В. Ганчо, С. В. Зачепило // Медична освіта. 2020. – № 3. – С. 43–48.

ВИКОРИСТАННЯ МНЕМОНІЧНИХ ПРИЙОМІВ ПРИ ВИВЧЕННІ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

*Корнєєва Олена Миколаївна,
старший викладач кафедри теоретичних дисциплін,
Донецький національний медичний університет*

Здобувачі освіти медичних ВНЗ постійно стикаються з необхідністю засвоєння великого обсягу навчального матеріалу, що може викликати складнощі. Розуміння особливостей роботи пам'яті та використання мнемонічних прийомів допомагає швидше та ефективніше запам'ятовувати інформацію.

Розглянемо декілька варіантів запам'ятовування медичних термінів при вивченні латинської мови.

1. Робота з картками. Здобувач має записати на одній стороні клаптиків паперу латинське слова, а з іншого – його переклад. Важливою умовою є виготовлення допоміжних матеріалів власноруч, написання лексем від руки. Методика роботи з картками: повторити декілька разів іншомовне слово, намагаючись образно уявити значення. Перечитати латинські відповідники, пригадуючи переклад. Перевірити себе декілька разів. Повторити навпаки, починаючи з українського варіанту терміну. Далі рекомендується письмово записати латинський переклад. Після вивчення слів, картки необхідно переглядати декілька разів на день упродовж тижня. Лексеми, які добре запам'яталися, відкладають і переглядають раз на 7 днів, на їх місце дописують нові картки.

Цей прийом добре підходить для засвоєння лексичного мінімуму саме з латини, тому що при вивченні цієї мертвої мови немає необхідності тренувати навички аудіювання та усної комунікації, а метою стає саме засвоєння термінів.

Інший момент, на який слід звернути увагу здобувачів при запам'ятовуванні медичних термінів вдома, – це образів. Доведено, що інформація засвоюється краще, якщо задіяні декілька органів сприйняття одночасно. Так, наприклад, для вивчення терміну *tibia* (великогомілкова кістка) необхідно чітко уявити де знаходиться ця кістка візуально, або яка вона була на дотик в анатомічному музеї. При необхідності можна знайти малюнок в інтернеті. Якщо мова йде про запам'ятовування назви хвороби, уявляється характерний симптом.

2. Асоціативний метод запам'ятовування. При вивченні клінічної термінології здобувачі мають засвоїти грецькі дублети латинських відповідників, наприклад: *gastr-*, *perphr-*, *alg*, *encephal-*, які використовують при утворенні складних клінічних та фармакологічних термінів. Для легшого запам'ятовування їх можна «прив'язати» до вже